

3.7.2024

Javni razpis za sofinanciranje slovenskih dokumentarnih filmskih in avdiovizualnih projektov – 2024
(UL št. 9/24 z dne 2.2.2024).

REZULTATI ZA FILMSKI DEL RAZPISA (razvoj scenarija, razvoj projekta in realizacija filmskih projektov)

Na filmski del javnega razpisa je prispelo 44 ustreznih vlog, od tega 20 prijav na razvoj scenarijev, 8 prijav na razvoj projekta in 16 prijav na filmsko realizacijo.

RAZVOJ SCENARIJA

V sofinanciranje so bili sprejeti naslednji projekti:

Naslov projekta	Prijavitelj	Scenarist	Sofinanciranje v EUR	Intenziteta državne pomoči
Obrobna dela	Staragara, zavod	Matjaž Ivanišin	5.200	66,67%
Projekt Sever	Cvinger film, zavod	Timotej Cvirn, Jaka Mojškerc	8.780	29,62%
MBX	Vid Hanjšek, samozaposlen v kulturi	Vid Hajnšek	3.900	46,15%

Komisija je o projektih, ki so prejeli podporo, zapisala naslednje:

Obrobna dela

Avtor z zavirljivo filmografijo se s svojo (ne)izbiro teme nameni v samo jedro dokumentarizma. Iz številnih obrobni posnetkov in neuporabljenih ostankov svojih prej posnetih filmov naj bi ustvaril dokumentarec, ki bi tematsko tvoril dve liniji: Scenaristov/režiserjev spomin, intuicijo, in obrnjen pogled v svojo filmografijo, kar tematizira ustvarjalčevo velikokrat nezavedno, okoliščine nastajanja filma, odločitve za material, ki postane obrobni. Čista odprtost, umanjkanje koncepta kot zavestna odločitev profiliranega avtorja, pa sta jedro in eros njegovega ustvarjanja.

Avtorsko stališče je dobro izpisano, čeprav bi se lahko zdelo, da ga v osnutku scenarija išče tudi sam avtor, saj proces tega dokumentarnega filma temelji na iskanju, pregledovanju posnetega materiala in preišljevanju o novih pomenih, ki jih s časovno distanco v posnetkih išče režiser. Tako zastavljeno iskanje na koncu ne potrebuje najdbe, saj prevprašuje temelje filmske pripovedi, ki jo tvorijo podobe v posnetem materialu.

Gre za avtorja, ki mu gre na podlagi minulega dela zaupati, da bo iz avanture iskanja filmske zgodbe v neuporabljenih posnetkih ustvaril privlačno filmsko pripoved, ki bo zanimiva za domačo in tujo festivalsko publiko. Ker prevprašuje in išče temelje filmskega ustvarjanja in filmske govornice, pričakujemo da bo nagovoril široko publiko domačih in tujih filmskih navdušencev.

Projekt Sever

Scenarista in ustvarjalca filma sta se podala med kanadske Inuite že pred oddajo vloge. Tam raziskujeta njihovo življenje medtem ko že bivata v njihovi skupnosti, navezujeta stike s prebivalci in živita po njihovih načelih. Dokumentarizem par excellence, redki v slovenskem prostoru, pospremita z občutljivostjo, spoštovanjem, s pridobivanjem zaupanja, torej s poudarjeno človeško noto. Opazovanje, beleženje in interakcija z življenjem oddaljene zaprte skupnosti v ekstremnih zimskih razmerah odpirajo univerzalna vprašanja človeškega, se dotikajo skrajnih meja našega bivanja, ne le tiste specifične skupnosti.

Avtorja se zavzeto posvečata raziskovanju inuitske skupnosti, razumeta pomembnost izbire protagonistov in gradnje intimnih vezi med filmskimi ustvarjalci in protagonisti. Osnutek scenarija ob intimni zgodbi obeta tudi izjemno zanimivo vizualno komponento filma, ki jo zagotavlja snemanje na odročnem koncu sveta. Film lahko s takšnim pristopom postane poklon formi dokumentarnega filma, saj poustvarja podobno zgodbo kot prvi celovečerni dokumentarni film *Nanook s severa*.

Film premore velik potencial za privlačnost tako domače kot tuje javnosti. Pristop avtorjev obljublja filmsko zgodbo, s katero se bo lahko nedvomno poistovetil širok krog gledalcev, domačih in tujih. Tudi odročnost lokacije filmske pripovedi lahko predstavlja potencial za zanimanje širše publike. Dobro izpeljana scenaristična zasnova filma bo po vsej verjetnosti deležna tudi ugodnega sprejema med selektorji pomembnih mednarodnih filmskih festivalov.

MBX

Zgodba o opuščnem, sicer popolnoma obnovljenem letališču, odpira tematsko polje ene izmed absurdnih potez v sodobni slovenski državi in v dokumentarcu, kot ga je zastavil avtor, zadobi metaforično vlogo. Ob tem ne govori le o opuščeni in neuporabljeni gradnji, temveč tudi o ljudeh, ki so tam še zmeraj zaposleni in predani delu za letališče, ki ne obratuje. S tem dokumentarec širi in odpira tematsko polje z aktualnimi družbenimi in socialnimi konotacijami.

Avtor za osrednji lik filma vzame letališe, ki je običajno mesto največjega človeškega hitenja in vrveža ter odlična metafora današnjega sveta. A takšen koncept letališča sooči s primerom mariborskega letališče Edvarda Rusjana, ki je letališče brez potnikov, brez hitenja, gneče in vrveža ter s takšno atmosfero postane točka komentarja razmer v današnjem svetu.

Film ponuja precejšen potencial za domačo in mednarodno publiko, kar izhaja iz univerzalnosti izkušnje letališkega ambienta in njegove uporabnosti kot metafore za sodobni svet. Prazno letališče predstavlja izjemno vsebinsko in estetsko izhodišče, ki obljublja privlačno filmsko doživetje za širšo publiko.

Na rezervno listo so se uvrstili naslednji projekti:

- Hiša med krošnjami dreves, prijaviteljice Maje Prettner, scenaristke in režiserke
- Pripadanje, prijaviteljice Nine Blažin, režiserke in scenaristke
- Sindrom Šahed, prijavitelja zavod Solsticij
- Nad mano gozd, prijavitelja Urbana Zorka, samozaposleni v kulturi

Projekti, ki niso prejeli podpore:

Naslov projekta	Prijavitelj
FOREŠT - Marijan Tomšič, pisatelj	Friendly Production Matjaž Mrak s.p.
Hiša	KINOkašča/CINEMattic
Ilegalka	Sever&Sever d.o.o.
Umetnost dela	Ana Čigon
SKC	URGH!
Kdo se boji jezne žene?	Maja Andlovic
KAMNOLOMKA	ZAVOD BLADE PRODUKCIJA
(NE)OMEJEN ROG UPORABE	Arsmedia
TEKAČICE	FilRouge d.o.o.
Ne razdvajajmo slovenskega življa	Lilit, Zavod za kulturne dejavnosti, Ljubljana
Sožitje v Delamarisu	Fixmedia
Europraxia	Figurae - medijska produkcija in kulturne storitve
Na ramenih velikanov	Invida d.o.o.

RAZVOJ PROJEKTA

V sofinanciranje so bili sprejeti naslednji projekti:

Naslov projekta	Prijavitelj	režiser	Sofinanciranje v EUR	Intenziteta državne pomoči
Torzo stare mačke	Petra Pan Film, zavod	Petra Seliškar	22.750	44,64
Prihajajo	Rusaalka, zavod	Marko Kumer Murč	16.500	90,59
Rapsodija jamskega medveda	Astral d.o.o.	Miha Čelar	8.000	31,57

Komisija je o projektih, ki so prejeli podporo, zapisala naslednje:

Torzo stare mačke

Svetlana Makarovič je vsestranska literarna ustvarjalka, igralka, pevka in aktivistka, brezkompromisna, glasna, prav zato pa kontradiktorna, intrigantna in karizmatična javna osebnost. V zasebnem življenju je izbrala samoto, v katero spusti redke posameznike, v njem pa kraljujejo živali, zlasti mačke. Petra Seliškar jo je poznala že v otroštvu, zdaj pa ji je Svetlana zaupala in jo spustila v svoj čarni krog. Filmskega portreta Svetlane Makarovič še ni, zato je projekt lahko še toliko bolj dragocen, zaradi njune bližine pa še bolj oseben in unikaten. Poleg posnetkov s Svetlano, ki vključujejo njeno zasebnost in njene nastope, portretiranko in dokumentarec družijo skupna misija: Svetlanino zadnje (po mnogih) potovanje na Islandijo, v deželo škratov, ki jo je Svetlana vzela za svojo.

Avtorica ima trdno vizijo, hkrati pa se zaveda krhkosti snemanja tako delikatne osebnosti, tvegane poti na Islandijo zaradi Svetlanine starosti in zdravja. Osebna bližina pomeni največ, kar si lahko avtorica filma zagotovi od svoje portretiranke. Pričakovati je precejšnje zanimanje za film, zlasti v slovenskem prostoru.

Prihajajo

Težave z invazijo divjih svinj v urbana okolja Evrope razburjajo prebivalce in so postale predmet javnega diskurza. Dokumentarec v živo spremlja posameznike, ki se borijo za odlov ali poskus sobivanja z njimi. V resnih debatah, raziskavi in soočenjem film skreira prostor za bivanjski razmislek o tem, ali smo in kako smo še ali že sposobni bivati z naravo, v kakšni meri nas ogroža, kako se nam grobo poseganje lahko maščuje ipd. Vendar so različne premise dramaturško spojene v antagonističen odnos in ustvarjene na način, ki zaradi ironične distance ustvari humorni učinek, kar pa je v tovrstnem filmu presežek.

Avtorsko stališče je predvsem kompleksno, tako kot je kompleksna tema, vendar avtor dobro pozna materijo, akterje, ima jasen namen, odločitev, kako ga bo prek filmskega jezika dosegel in zastavil javnosti relevantna vprašanja. Prav gotovo je to film, ki lahko pritegne široko občinstvo v slovenskem in mednarodnem kulturnem prostoru.

Rapsodija jamskega medveda

Tema filma je univerzalna, saj revidira del zgodovine človeštva, hkrati pa nagovarja z glasbo, spregovori o izvoru umetniškega ustvarjanja in človekove zgodnje potrebe po izražanju. Arheološka najdba neandertalske piščali evocira prav ta vprašanja. Glasba, ki jo izvaja vsestranski slovenski glasbenik, multiinstrumentalist Boštjan Gombač na repliki piščali dokazuje, da je bilo mogoče iz piščali izvabiti melodijo. Z dodajanjem in (re)aranžiranjem Gombač povzdigne glasbo prve piščali v relevantno in enakovredno glasbilo sodobnosti, glasbeno raziskovanje o njej pa je privzel kot svoje poslanstvo na mednarodni ravni. Komisija na osnovi priloženega posnetka izraža rahel dvom v to, če bo lahko filmski jezik sledil ustvarjalnemu prepletu glavnih linij: estetski (Gombačevi, glasbeni, ki bi se ji lahko prepustil) in raziskovalni (bolj eksaktni), saj bi tovrsten razmislek bistveno vplival na končno podobo filma.

Avtorsko stališče se še ne odraža v jasnejši strukturi in jeziku filma, vsebinsko pa je bolj prepričljivo. Film je lahko dokaj privlačen za obiskovalce kinematografov doma in v tujini, razvoj projekta pa še terja razmislek in odločitve, ki bi lahko odločilno vplivale na uspeh filma.

Na rezervno listo se je uvrstil projekt z naslovom Levjesrčni, prijavitelja Vertigo, zavod za kulturne dejavnosti.

Projekt, ki niso prejeli podpore:

Naslov projekta	Prijavitelj
Time Out	December, Zavod za kulturne dejavnosti, Ljubljana
Da se!	URGH!
SIN PUŠČAVE	ZAVOD BLADE PRODUKCIJA
Ljubezen (do) narave	VIZUALIST, produkcija filmov d.o.o.

REALIZACIJA FILMSKIH PROJEKTOV

V sofinanciranje so bili sprejeti naslednji projekti:

Naslov projekta	Prijavitelj	Režiser	Sofinanciranje v EUR	Intenziteta državne pomoči
Laibach/Alamut	Tramal films	Sašo Podgoršek	80.000	40,97
Bogovi so se zmotili	Zavod Potem	Jakob Krese	57.000	27,08
Delavska svetovalnica	Filmsko društvo Temporama	Nika Autor	60.000	76,42
Trikratna upornica	Cvinger film, zavod	Anna M. Bofarull	37.870	36,24

Komisija je o projektih, ki jih je predlagala v sofinanciranje zapisala naslednje:

Laibach/Alamut

Laibach je slovenska svetovno znana in uveljavljena skupina z večdesetletnim delovanjem, s samosvojem slogom in filozofijo uporništva, s katero je začela svojo pot. Najprej z disidentsko kulturno pozicijo znotraj nekdanje Jugoslavije v okviru gibanja NSK, pozneje pa z velikim komercialnim uspehom v mednarodnem prostoru in koncertiranjem na politično in geostrateško intrigantnih lokacijah, s čimer še naprej ohranja svojo unikatno pozicijo (koncert v Severni Koreji, lanski spodleteli poskus koncerta v Kijevu ipd) tudi na ravni javnega, družbenega in političnega diskurza. V projektu Alamut pa se združujeta slednja linija in intertekstualnost kot še ena izmed Laibachovih značilnosti. S projektom Alamut je skupina že koncertirala, vendar bi koncert v Iranu, izvornem prizorišču slovenskega romana Alamut, pomenil vrhunec. Film naj bi ne le sledil poti do cilja, ki ga mogoče zaradi politične situacije niti ne bo dosegel, vendar se že pot do realizacije odvija v filmsko vznemirljivem ozračju.

Režiser je že dolgoletni filmski sopotnik NSK, pozna filozofijo celotne skupine in njeno zgodovino, izzive in namen. Film ujame skupino na (mogoče neuresničeni) misiji, ki hkrati definira in utrjuje njeno smer in filozofijo, obenem pa intertekstualno umešča Alamut znova v izvorno okolje njegovega dogajanja. Preizpraševanje totalitarizmov se na Laibachovi poti dogaja že med pripravami, negotovimi dogovori, hkrati pa začrta močno paralelo med obdobjem fašizma, na katerega se je Bartol odzval z Alamutom, in našo sodobnostjo.

Film bo zaradi tematske relevantnosti in uveljavljenosti Laibacha kot glasbene skupine lahko pritegnil številno občinstvo v Sloveniji in v tujini.

Bogovi so se zmotili

Avtor in režiser v osebno izpovednem dokumentarcu prikaže subjektivno vizuro širšega družbenega dogajanja in časa, ki sta ga zaznamovali njegova stara mama in njena hči, avtorjeva mama. Obe sta bili aktivistki, obe je avtor spremljal kot otrok. Doživljal je njuno brezkompromisnost in predanost boju - stare mame med drugo svetovno vojno, mame pa med študentskimi demonstracijami in med vojno v Sarajevu. Emocionalna dimenzija in subjektivni pogled nasproti toku žive zgodovine ustvarjata najmočnejšo pripovedno os. Okrog nje se gibljejo dejstva, umeščanje in kontekstualiziranje različnih relevantnih tem - poleg aktivizma še široko polje vprašanj ženskega angažmaja v družbi, materinstva, funkcije žensk v družini, posredna kritika ravnanja vsakokratnih zmagovalcev v boju, odpira pa največje vprašanje o smislu popolne predanosti in idealizma v boju za pravično stvar.

Projekt je izviren zaradi poguma ustvarjalca, da odpre svojo družinsko zgodbo, da jo na svojski način umešča v družbeni kontekst, da ji sledi tako, kot je z odraščanjem vse bolj dojemal dejanja svojih ženskih prednic, da pa je sposoben hkrati ustvarjati distanco do tega in si upa odpreti vprašanja o družbeno intrigantnih temah iz obdobja

slovenske in mednarodne zgodovine na daljici med Berlinom in Sarajevom in skupni geografski in tematski točki - Ljubljani. Film bo gotovo privlačen za večino slovenskega in mednarodnega kulturnega prostora.

Delavska svetovalnica

Avtorica predstavi Delavsko svetovalnico, dragocen primer socialnega korektiva, točke, h kateri se zatekajo opeharjeni delavci. Kredibilna in aktualna tema je zastavljena kot dolgotrajni proces observacije, snemanja dela svetovalnice, stika med pomoči potrebnimi in skupino posameznikov, ki jim nudijo pomoč. Ob tem se tkejo solidarnostne mreže, polne razdajanja, empatije, občutljivosti in vere v boljšo in pravičnejšo prihodnost. Vse bolj brezpravni delavci, izkoriščani, podplačani in brez prave zaščite so namreč eden izmed žalostnih simptomov stanja družbe.

Avtorica se z občutljivostjo za socialno temo osredotoča na delo pisarne in na stik prizadetih z njenim delom. Namerava izzeti tri zgodbe posameznikov, ki so poiskali pomoč, da bodo zgodbe lahko bolj osebne, vendar še ni povsem jasno, na kakšen način bi jih vključila v film. Predstavlja pa hibridni avtorski pristop: opazovalni, participatorni in poetični, s poustvarjanjem gibov prizadetih delavcev, ki pogosto izrazijo več s telesnim izrazom kot z verbalnim. Film je lahko univerzalno privlačen za vsa občinstva zaradi močne socialne in človeške note.

Trikratna upornica

Tema systemskega, v tem primeru policijskega nasilja, je ob naraščajočih množičnih protestih povsod po svetu povsem relevantna. V filmu se osrednji osebnosti poleg tega, da je postala tovrstna žrtev na shodu za katalonsko neodvisnost, posledično zgodi tudi medijski linč. V pisni vlogi jo avtorica in režiserka predstavi kot aktivistko, čeprav o njenem tovrstnem delovanju in prepričanju ne izvemo ničesar. Intrigantno postane takrat, ko se dokazovanje krivde preseli tudi v medije. Da bi se konstituirala kot junakinja, bi jo morala podpirati dejstva, pričevanja in izjave drugih, prav tako borcev za stvar. Če pa je postala zgolj naključna žrtev na napačnem kraju in ob napačnem času, ne glede na svoj angažma, kakor jo je avtorica označila v ustni predstavitvi pred komisijo, pa ostaja zgolj v poziciji žrtve, kar šibi kontekst in moč te filmske pripovedi.

Avtorica in režiserka je ob novicah o ženski, žrtvi policijskega nasilja in razgrete medijske debate, želela o tem izvedeti več. Zato je stopila v stik z njo, vstopila celo v njen intimni prostor in naj bi v filmu tudi sama nastopila. Tako je zanimivo in intrigantno zgodbo z močnimi nastavki za odmevno družbeno relevantno dokumentarno zgodbo spremenila v intimni portret žrtve nasilja, medijev in posledično apatične mlade ženske.

Filmi o naključnih žrtvah nasilja organov in eksploatacije medijev so, žal, čedalje bolj aktualni, vzbujajo empatijo in zavest o svetu, v katerem živimo. Dokumentarec o nekom, ki je doživel oboje, je lahko zanimiv za občinstva doma in v tujini, družbena kontekstualizacija pa bi spodbudila še širši in kompleksnejši razmislek.

Na rezervno listo sta se uvrstila naslednja projekta:

Naslov projekta	Prijavitelj
Konec gravitacije	Blade produkcija, zavod
Središče sveta	Vertigo, zavod

Projekti, ki niso prejeli podpore:

Naslov projekta	Prijavitelj
Saša iz Ukrajine	FilRouge, produkcija filmov in medijskih vsebin d.o.o.
Sivi volk	Film Horizont, zavod za kulturne dejavnosti.
Ekipa življenje	Sever&Sever d.o.o.
SRCE SALSE	GUSTAV FILM D.O.O.
POVSOD JE LEPO, DOMA JE NAJLEPŠE	CASABLANCA
Pot odrešitve	VIZUALIST, produkcija filmov d.o.o.
Gora Rocka	Arsmedia
Moja Ljubljana	Zavod Film Horizont
MOJE RADOSTNO SRCE	SOLSTICIJ, ZAVOD ZA KULTURNE DEJAVNOSTI LJUBLJANA